

ПРОЦЕС ПРОВЕДЕННЯ КОМПЛЕКСНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Комплексне дослідження ефективності господарської діяльності підприємства – це система заходів, спрямованих на збір, узагальнення обробку вхідної інформації та репрезентацію отриманих висновків щодо визначення ефективності об'єкта аналізу та встановлення подальших напрямків його розвитку. Пропонуємо аналітичний процес комплексного дослідження ефективності господарської діяльності підприємства реалізувати за наступними етапами:

1. Підготовчий етап – передбачає визначення об'єкта дослідження, мету та завдання, опрацювання матеріалів попередніх досліджень, формування напрямків використання отриманих результатів. На даному етапі важливо встановити виконавців, джерела інформації, кінцевих користувачів. Також підготовчий етап передбачає розробку макетів аналітичних таблиць, графіків, схем і методичних вказівок для їх формування.

2. Аналітичне опрацювання інформації – етап передбачає збір, класифікацію інформації, перевірку її доброякісності, створення допоміжної інформації. На даному етапі проводиться розрахунок показників, формування аналітичних таблиць, визначення впливу факторів та кола взаємодіючих факторів, встановлюється їх взаємозв'язок, визначаються резерви підвищення ефективності діяльності підприємства.

3. Узагальнення аналітичної інформації – етап передбачає проведення узагальнюючої оцінки ефективності господарської діяльності підприємства, оформлення результатів проведеного дослідження, підрахунок зведених резервів виробництва, розроблення пропозицій щодо їх використання, здійснення контролю за реалізацією заходів підвищення результативності функціонування організації.

Методологія комплексного економічного аналізу ґрунтується на методичних положеннях про суть ефективності виробництва, розглядає підприємство як сукупність техніко-технологічної, економічної та соціальної підсистем, кожна з яких характеризується своїми показниками ефективності. Аналіз фахової літератури дав можливість зробити висновок, що для проведення комплексного дослідження ефективності господарської діяльності найчастіше використовують такі методики:

1) методики оцінки на основі нормативних значень фінансових коефіцієнтів (більшість державних методик, модель У. Бівера);

2) діагностика стану підприємства із застосуванням комплексних багатофакторних моделей прогнозування загрози настання банкрутства на основі нормативних значень єдиного інтегрального показника (моделі Е. Альтмана, Р. Таффлера і Г. Тішоу, Г. Спрінгейта, Д. Фулмера, Р. Ліса, Ю. Брігхема, Г. Давидової і А. Белікова, Р. Сайфуліна і Г. Кадикова, Г. Савицької, О. Терещенка, М. Чумаченка тощо);

3) якісна оцінка (формально-логічні методи та методи експертних оцінок).

Складність проведення комплексних досліджень пов'язана з визначенням системи показників, оскільки на формування ефективності господарської діяльності впливає велика кількість взаємопов'язаних факторів. Комплексна економічна оцінка є характеристикою, яку отримують за одночасного, узгодженого вивчення сукупності параметрів, які відображають всі або більшість аспектів зміни та розвитку економічних явищ і процесів. Вона містить загальні висновки про результати діяльності об'єкта дослідження. Більшість розроблених методик комплексної економічної оцінки зводяться до визначення інтегрального параметра. Зведення певної кількості показників у єдиний інтегральний показник дає змогу визначити поточний стан і порівняти його з нормативним значенням або цільовим параметром. Проте, інтегральний показник є лише загальним орієнтиром економічної ситуації. Розрахунок одного інтегрального показника не дає можливості виявити резерви підвищення ефективності діяльності підприємства за окремими напрямками господарювання. Труднощі пов'язані з розрахунком узагальнюючого показника ефективності господарської діяльності виникають на етапі визначення часткових його складових, оскільки велика кількість одиничних показників ефективності та їх взаємозалежність формують значний кореляційний зв'язок. Складність побудови інтегрального показника також пов'язана з визначенням і аналітичною оцінкою його нормативного значення. Таким чином, для проведення комплексного дослідження ефективності діяльності підприємства важливим є якісне формування системи одиничних показників.

Зважаючи на вищенаведене можемо зробити висновок, що комплексне дослідження ефективності господарської діяльності підприємства застосовується з метою формування рекомендацій для прийняття оптимальних управлінських рішень і подальшого раціонального витрачання ресурсів у сферах стратегічного управління, фінансового планування, інвестиційно-інноваційної діяльності, визначення кредитоспроможності, ідентифікації місця підприємства в умовах конкуренції.